

Til Byrådservice

8. april 2021
Side 1 af 6

10-dages forespørgsel fra Dorthe Borgkvist vedr. den nationale trivselsmåling 2019/2020

Indledning

Det har ikke været muligt at levere en fyldestgørende besvarelse af samtlige spørgsmål inden for de rammer, der gælder for 10-dages forespørgsler. Notatet indeholder en grundig besvarelse på spørgsmål 1, da denne blev lavet inden korrespondance med Dorthe Borgkvist om mulig prioritering af de øvrige spørgsmål. Da der ikke er foretaget en prioritering, er der på de øvrige spørgsmål lavet en række mere generelle besvarelser, som svarer på mest muligt af det, der efterspørges.

SPG. 1: På side 6-7-8 i den nationale trivselsmåling kan man se svaroverblikket på folkeskolerne i Aarhus kommune.

- Hvordan kan det være, at enkelte skoler har en svarprocent under 50%?
 - Svar:
Den nationale trivselsmåling 2019/2020 blev afviklet i perioden 20. januar til 19. juni 2020. Indsamlingsperioden blev udvidet med tre måneder grundet nedlukning af skolerne ifm. Corona. 52% (8548 elever) af eleverne besvarede spørgeskemaet før nedlukningen, mens 12 % (2006 elever) svarede efter skolerne åbnede igen. Skolerne har således haft vanskeligt ved at følge op på elevernes besvarelse og svarprocenten er formentlig påvirket af corona. Til sammenligning var samlede svarprocenten for den nationale trivselsmåling 79% i 2018/2019, hvor indsamlingstidspunktet blev rykket fra januar-marts til maj-juni. Svarprocenten var 83 % i 2017/2018, hvor den nationale trivselsmåling og sundhedsmålingen var én samlet elevtrivselsmåling. Skolerne opdateres løbende på svarprocenter under indsamlingsperioden. Skolens daglige ledelse er ansvarlig for, at skolen gennemfører trivselsmålingen for alle skolens elever inden for den fastlagte periode.

- Er der konsekvenser for de enkelte skoler hvis ikke de deltager i trivselsmålingen?
 - Svar:
Det er en del af den almindelige ledelsesopfølgning, hvis nogle skoler generelt er dårlige til at få gennemført undersøgelserne.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Fællesfunktionen, Sektion 1
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 85 91 14

Direkte e-mail:
lilula@aarhus.dk

Sag: 21/022683-5

Sagsbehandler:
Line Lund Laursen

8. april 2021
Side 2 af 6

Trivselsmålingen skal gennemføres årligt blandt eleverne i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin på alle folkeskoler. Trivselsmålingen skal gennemføres som led i undervisningen. Alle skoler deltager derfor i den nationale trivselsmåling.

Lærerne skal gøre det tydeligt for eleverne, at det er vigtigt, at alle elever deltager i undersøgelsen og besvarer spørgsmålene ærligt. I dette særlige tilfælde, hvor der er tale om, at elever skal besvare en række spørgsmål af personlig karakter, kan det dog være uhensigtsmæssigt at presse elever, som fx ikke har det godt med at deltage. På den baggrund og af hensyn til kvaliteten af undersøgelsens resultater bør en lærer derfor respektere det, hvis en elev i forbindelse med afviklingen af målingen giver udtryk for ikke at ville deltage i trivselsmålingen. Men som udgangspunkt skal alle elever deltage i trivselsmålingen. Ifølge Børne- og Undervisningsministeriet har det dog ikke følger for den enkelte elev, hvis den pågældende ikke besvarer trivselsmålingen. Desuden har eleverne mulighed for at vælge svarkategorien "Jeg ønsker ikke at svare", hvis de ikke har lyst til at svare på visse spørgsmål.

- Når nu man laver disse trivselsmålinger og har et svaroverblik på samtlige skoler i Aarhus kommune der har deltaget, hvorfor opdeler man så ikke svarene i lokale målinger så skoleledelsen og forældre kan se hvordan det helt præcist går på deres skole?
 - Svar:

Rapporterne fra den nationale trivselsmåling er på klasse-, skole-, og kommuneniveau, og den enkelte skole får adgang til sine egne rapporter på alle niveauer. Rapporterne gengiver ikke de enkelte elevers svar på trivselsmålingen, da den er anonym. Resultaterne er et redskab for kommuner, skoler og undervisere til deres systematiske arbejde med trivsel og undervisningsmiljø.

Børne- og Undervisningsministeriets præsentation af resultaterne fra trivselsmålingen på uddannelsesstatistik.dk har form af statistiske oversigter med klassetrin som det laveste niveau, så det ikke er muligt at identificere den enkelte elev. Det er muligt at se opgørelser over elevernes trivsel på fire trivselsindikatorer, generel skoletrivsel, samt data for besvarelser af specifikke trivselsspørgsmål til eleverne. Forældre (og elever) mm. har altid mulighed for at se resultater for egen eller andre skoler på <https://uddannelsesstatistik.dk/Pages/Topics/19.aspx>.
- Er det ikke korrekt forstået, at man laver et samlet overblik over hvordan det går den enkelte skole når det kommer til Social trivsel, Faglig trivsel, Støtte og inspiration samt Ro og orden. Det er kun et

sammenfattet overblik. Man kan ikke se hvad de enkelte elever på de lokale skoler har svaret?

- Svar:
Se forrige svar.
- Er alle trivselsproblemer de samme på alle skoler? Eller ser man lokale forskelle?
 - Svar:
Der er lokale forskelle i resultaterne. Eksempelvis er der en variation skolerne i mellem fra 50-90% på andel elever, der tit/meget tit er glade for skolen Til spørgsmålet 'Jeg gør gode faglige fremskridt i skolen' varierer andelen af elever, der er enige/helt enige fra 60-87%.
Se resultater for de enkelte skoler her: <https://uddannelses-statistik.dk/Pages/Topics/19.aspx>.
- Vil Rådmanden/forvaltningen ikke give os ret i, at jo mere lokale svar man får i trivselsmålingen, jo bedre kan man lave lokale tiltag der kan forbedre problematikker på enkelte skoler?
 - Svar:
Det er korrekt, at lokale resultater giver mulighed for en mere målrettet lokal opfølgning. Resultaterne er tilgængelige på klasse-, skole-, og kommuneniveau. Rapporterne kan således anvendes som et afsæt for lokal udvikling, hvilket er det primære formål med de nationale trivselsmålinger.

8. april 2021
Side 3 af 6

Spørgsmål vedrørende tilfredshed med svarprocenter

Der er stillet en række enslydende spørgsmål om tilfredshed med diverse svarprocenter og interne mål for svarprocenterne, og til det gives et generelt svar herunder.

Resultaterne fra den nationale trivselsmåling er først og fremmest et lokalt redskab til arbejdet med elevernes trivsel lokalt på klasse-, årgangs- og skoleniveau. Det er skolens ansvar at sikre opfølgning på den enkelte skole og i den enkelte klasse. Der er ikke fastsat nationale eller kommunale mål for svarene på spørgsmål i den nationale trivselsmåling, som skolerne skal arbejde hen imod. Skolens daglige ledelse er ansvarlig for, at der følges op på resultaterne og kan sammenligne med resultaterne fra forrige år. Derudover kan skolens ledelse fastsætte lokale mål og succeskriterier for trivselsarbejdet.

Rådmanden for Børn og Unge er optaget af, at vi har gode skoler, og at børnene trives. Målingen anvendes også af forvaltning og rådmand med henblik på at identificere, om der er særlige forhold inden for trivsel, der kalder på fælles strategiske initiativer og indsatser på tværs af kommunen i samarbejde mellem skoler og forvaltning.

Eksempler på opfølgning:

- Den enkelte lærer ser på sin egen klasses resultater og ser, om klassen har særlige udfordringer omkring trivsel. Heri indgår bl.a. sammenligning med klassens tidligere resultater. Klasselæreren har desuden mulighed for at drøfte status med skolens sundhedsplejerske. Endelig bruger lærerne målingen til at drøfte trivsel med klassen.
- Skolens resultater drøftes i lærerteams, på afdelingsmøder og med elevrådet
- Elevrådet er med til at "få øje på" mønstre og problematikker, der skal handles på, og de er med til at foreslå nye tiltag på skolen
- Ledelsen gennemgår alle rapporter – også på klasseniveau – og hvis noget "springer i øjnene" generelt eller i enkelte klasser, håndteres det i et samarbejde mellem den pædagogiske leder og lærerne i den pågældende klasse,
- Børn og Unge-cheferne følger op på de konkrete resultater med skolelederne individuelt og i Børn og Unges netværk samt i distriktsledelsen. Her har skolerne mulighed for at skabe læring på tværs ved at være undersøgende på resultaterne og handlemuligheder. Derudover har skolerne mulighed for at skabe læring på tværs ved at drøfte resultater enten i fora som skolenetværket, netværk for specialtilbud eller på distriktsledermøde.
- Resultaterne fra trivselsmålingen indgår som en central del af Børn og Unges kvalitetsudvikling og ledelsestilsyn gennem systematisk analyse og generel opfølgning samt ved udvikling af særlige pædagogiske og trivselsmæssige indsatser.

8. april 2021

Side 4 af 6

Undersøgelsen tilvejebringer et datainformeret afsæt for de fremadrettede initiativer, der måtte iværksættes. I lyset af Stærkere Læringsfællesskaber og ønsket om datainformeret ledelse, er det altid vigtigt med et velfunderet afsæt. Når det er sagt, ligger en række af spørgsmålene op til en yderligere lokal drøftelse af, hvad der ligger bag besvarelsene – hvad der udfordrer, og hvad der lykkes på nuværende tidspunkt. Dette kan være svært at aflæse på baggrund af blot et enkelt gennemsnitstal.

Spørgsmål vedrørende tiltag for at hæve procenter

Der stilles en række enslydende spørgsmål om, hvad der skal gøres, hvis diverse svarprocenter skal hæves, og til det gives et generelt svar. Det er generelt værd at bemærke, at indsatser og andre initiativer bør bero på forudgående analyser og viden, der stikker dybere end en enkelt indikator i en trivselsundersøgelse.

Trivselsundersøgelsen er udtryk for *elevernes* oplevelse, men der kan være brug for supplerende perspektiver. Hvis eleven f.eks. scorer lavt på spørgsmålet "Jeg gør gode faglige fremskridt i skolen", kan det både være udtryk for, at eleven har faglige vanskeligheder og at eleven har lavt selvværd.

8. april 2021
Side 5 af 6

Indsatsen vil derfor afhænge, hvad der ligger bag. En trivselsundersøgelse kan dermed være med til at kaste lys på en problemstilling eller et fokusområde, men før dette medfører en indsats eller centralt fastsatte initiativer, bør det følges op med yderligere vidensgenerering.

Svarene i trivselsmålingen giver i sig selv ikke løsningen på eventuelle problemer. Det vil derfor heller ikke være muligt at svare på, hvad det vil koste at hæve tilfredsheden på X, Y og Z indikatorer, da hvert enkelt svar vil kræve et forudgående arbejde, der i sig selv overstiger rammerne for en 10-dagesforespørgsel.

Spørgsmål vedrørende faglig trivsel og støtte og inspiration

Interviews på aarhusianske folkeskoler i forbindelse med det indledende arbejde til ungehandlingsplanen viser, at når eleverne oplever mening med undervisningen, beskriver de den som sjov, varieret, med skift og gerne med vekslen mellem selvstændigt arbejde og gruppearbejde. De fortæller, at meningsfuld undervisning gør dem nysgerrige, motiverede og engagerede. Interviewene viser også, at eleverne føler sig godt tilpas i klassen og i deres relation til lærerne, når de bliver mødt i øjenhøjde, bliver anerkendt som dem, de er, og når læreren prøver at forstå motiverne bag elevernes handlinger.

Læringsmiljøerne er med andre ord afgørende og vigtige for elevernes tilgang til undervisningen, og hvorvidt denne opleves som motiverende eller ej. Af samme årsag er et af kvalitetsrapportens temaer på 6-18-årsområdet også 'læringsmiljøer', hvorfor skolerne også lokalt arbejder med at udvikle kvaliteten i læringsmiljøerne. I den forbindelse kan der også henvises til EVAs udgivelse fra 2018: "[Elevernes oplevelse af skoledagen og undervisningen](#)".

I forlængelse af arbejdet med kvaliteten lokalt henvises også til Børn og Unge nye ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn. Her er vigtigheden af børnenes, såvel som forældrenes, stemme fremhævet i arbejdet med udviklingen af kvaliteten i læringsmiljøerne. Der lægges i forbindelse med den nye ramme også op til, at der kan udarbejdes lokale tilfredshedsundersøgelser, netop med henblik på at forbedre og udvikle kvaliteten lokalt.

Derudover er det yderligere værd at bemærke, at der såvel fra Børne og Undervisningsministeriet som lokalt i Aarhus Kommune er besluttet at sætte fokus på faglige udfordringer og styrket trivsel som følge af corona-pandemien. I den forbindelse er et inspirationskatalog under udarbejdelse jf. byrådsmødet den 24. marts 2021.

Spørgsmål vedrørende 2-lærerordning

Forskning peger på, at to-voksenordning hvor to voksne aktivt bidrager til elevernes læring, har en positiv effekt i forhold til for eksempel elevernes

læsefærdigheder, ligesom det øger trivslen i klassen, og effekten er lidt større i klasser, hvor der er mindst en elev, der modtager specialundervisning¹.

To-voksenordninger i folkeskolen kan under de rette omstændigheder være et konkret redskab til at styrke læringen for såvel elever med særlige behov som øvrige elever gennem mere fokuseret tid til den enkelte elev og bedre mulighed for en differentieret tilrettelæggelse af undervisningen, så den er målrettet den enkeltes niveau.

Vedrørende spørgsmål "Hvor tit har du ondt i hovedet?"

Jævnfør tidligere svar ejer vi ikke data og kan derfor ikke se svar på cpr-niveau. Det vil heller ikke være tilladt at bruge data på cpr-niveau. Det kan derfor ikke lade sig gøre at undersøge, om disse elever er testet for hørelses- eller synsbesvær.

Vedrørende udearealer og toiletter

Spørgsmål vedrørende udearealer og toiletter er ikke besvaret, da det vil kræve en stor analyse for at kunne lave beregningen, der i sig selv overstiger rammerne for en 10-dagesforespørgsel.

Med venlig hilsen

Thomas Medom

/

Martin Østergaard Christensen

8. april 2021

Side 6 af 6

¹ Kilde: Trygfondens Børneforskningscenter (2014): "Undersøgelse af effekten af tolærerordninger"